

Ora Ĵurnalo

Numero 9, Aŭgusto 2018

*Al la tuta mondo:
Bonvenon al la **verda**
Gotenburgo!*

Ullevi estas sufiĉe granda futbala ludkampo, sed kiam Gothia cup okazis 16/7 – 21/7 oni bezonis ĉirkaŭ 100 diversajn ludkampojn en kaj ekster Gotenburgo por la junulaj teamoj el la tuta mondo.

Bonvolu viziti nian retpaĝon:

www.esperanto-gbg.org

Enhavo

Paĝo

2. Enhavo.
Pri Ora Ĵurnalo.
3. Espe-porko konstatas.
4. Eĥo de la somera esperantokurso 25–29 junio.
La ideo inviti polajn esperantistojn al la somera kurso venis de Sten Svenonius.
5. Kvar polaj esperantistoj renkontas la someron en Gotenburgo.
6. En la Botanika Ĝardeno.
7. PARK-RUN en Skatås.
Renkontoj kun bestoj kaj homoj.
8. Jen la Esperantoplaco por ripozo kaj interparolado – kaj kiel kontrasto la komerca centro Nordstan – por butikumado.
9. Elwira rakontis legendon pri Neptuno kaj la Ora Akvo en Gdansko.
Legendo pri la "Ora Akvo".
10. Nun (komence de aŭgusto) estas Dominika Foiro en Gdansko.
En septembro estos "Esperanto sur la strando" en Gdynia.
Aliĝilo al Esperanto sur la strando.
11. La programo de Esperanto sur la strando.
12. Elwira en Kaliningrado.
Esperanta promeno tra la olda Gotenburgo.
15. Esperanto och EU.
16. En Pärnu, Estonio, okazis la 54-an BET, 4–8 de julio 2018.
19. BET PÄRNU 2018 – (Mia parolo dum la inaŭguro).
20. Esperanto-Sabato en Gotenburgo, la 4an de aŭgusto kun 15 partoprenantoj
21. La aŭtekskurso de Bertha Benz.
Balono forflugis kun 500 kronbiletoj (50 €) de Orsa, Dalekarlio, ĝis Jönköping.
Kiu ŝi estas, la fama verkistino Astrid Lindgren?.
22. Oni povus flugi...
23. Ingegerd rerakontas el "Madicken och Junibackens Pims" de Astrid Lindgren.
24. Divenu la svedan urbon!
25. Najtingalo (*Luscinia luscinia*).
Legendo pri Najtingalo.
26. Moderna retbutiko de la Flandra Esperanto-Ligo.
27. Recepto!
El la Ĉeĥa horizonto.
20-a Esperanto-tago en Pardubice.
28. La urseto.
29. Invitoj.
30. Trovita en la esperanto-biblioteko de Stannum.
Invito al debato.
31. Mitt sjömansliv del 1 – av Roger Nilsson.

Pri Ora Ĵurnalo

Ora Ĵurnalo estas eldonata de Ora Klubo, subtena klubo de la esperantolibrejo en Stannum, Östadsvägen 68. La eldonfrekvenco estas monata/neregula.

Redaktantoj: Siv Burell, 070-721 34 79, siv.burell@gmail.com
kaj Ingegerd Granat, 073-502 53 32, ingegerd.granat@telia.com.

Fina paĝaranĝo: Andreas Nordström, arendsian@hotmail.com.

Kontaktu iun el la redaktantoj kiam vi volas viziti la bibliotekon, ili malfermos al vi!

Espe-porko konstatas

1. ke neniam ni spertis tian varmegan someron.
2. ke 21 personoj troviĝas sur la raportlisto al la studronda organizo Vuxenskolan. Temas pri "Somardagar i Göteborg Esperanto 25–29 juni 2018". El ili kvar estas el Pollando – **Elwira, Lucyna, Paulina** kaj **Janek**. Ili tre kontribuis al la trejnado en ĉiu grupo. Oni vere havis rektan profiton de la Esperantostudado. Ĉiun jaron ni bezonas nesvedparolantojn!!!! Ni esperas ke ni povos bonvenigi ilin ankaŭ por la kurso en 2019. **Sten** instruis la komencantojn, **Inga** la daŭrigantojn kaj **Andreas** la konversacian grupon. Koran dankon pro via granda kaj inspira laboro!!!!!!
3. Ĝis nun naŭ klubanoj de Gotenburgo pretas iri al "Esperanto sur la strando" en Gdansk/Gdynia. De Gotenburgo la 5an de septembro. Ree en Gotenburgo la 9an de septembro. Bv. legi la inviton sur la venonta paĝo!
4. La Gotenburga klubo deĵoros en la Libro&Biblioteka Foiro 27–30 septembro. En 2016 kaj 2017 ni ne faris tion pro diversaj kialoj – sed nun.... denove interesa afero!!!
5. Multaj arbaroj brulas en tuta Svedio. La svedaj helikopteroj ne sufiĉas por estingi la fajrojn per "akvobombado". Helpo venis de Norvegio, Italio, Germanio, Pollando kaj Francio.
6. la 4an de aŭgusto denove komenciĝis la Esperanto-Sabatoj.

Kursejo en la centro de Gotenburgo.

Vendrede ni vizitis kaj la novan Zamenhof-restoracion kaj la Lingvokafejon, kiuj ambaŭ situas apud la Esperantoplaco. Poste ni iris per la ŝipeto Älvsnabben al Klippan kaj spektis la pli-malpli strangetajn ekspoziciojn.

Ekster la kurso sep personoj iris al Vrångö, sabate, 30 septembro. Kompreneble ni volis montri al la gepoloj la arkipelagon ekster Gotenburgo.

Suna sed venta tago sur la insulo Vrångö.

Eĥo de la somera esperantokurso 25–29 junio

Ekster la kursejo en Karl Gustafsgatan, Gotenburgo. Christin plialtigis la etoson per ŝia trumpetludado. Ingegerd fotis.

La instruisto Sten Svenonius.

De maldekstre: La komencantoj Peter kaj Harriet, la progresanto Christin (antaŭe) kaj la instruistoj Inga kaj Andreas.

La ideo inviti polajn esperantistojn al la somera kurso venis de Sten Svenonius

Sur la unua bildo (en la sekva paĝo) pri la fratinoj Elwira kaj Lucyna, kiun mi ricevis printempe, ili estas en arbaro ĉe la memorŝtono kaj la juna jubilea kverko.

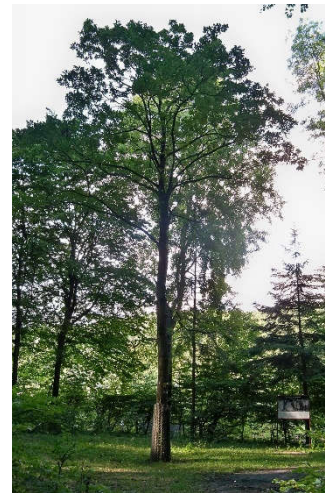
Se vi partoprenos en "Esperanto sur la

Strando" en Gdynia 7–9 septembro vi certe vidos la E-kverkon sur la Ŝtona Monto.

Se mi korekte legas estis skribita: JUBILEA KVERKO sur la ŝtono. Kaj plej supre estas la Esperanta stelo.

Sed la pola esperanto-kverko nur komencis sian miljaran vivon.

La jubilea esperanto-kverko en Sopot. Bildo el Vikipedio.

Se oni havas kverkon kiel ZEOŝi ĝi ne povus esti miljara kiel la sveda kverko ekster Vimmerby... ĉar esperanto estas ja sufiĉe nova fenomeno.

La plej aĝa kverko en Svedio, Kvill-eken ankaŭ nomata Rumskulla-eken kun cirkonferenco de 13 metroj nun alproksimiĝas al la "eterna ripozo". En pli ol 1000 jaroj ĝi pririgardis herbejon ekster Vimmerby, urbeto en Smolando. Verŝajne ĝi estas la sola miljara kverko en Svedio. Eble nun estas ĝia lasta somero. Nur du branĉoj havas verdajn foliojn. La foto estas el Göteborgs-Posten.

Kvar polaj esperantistoj renkontas la someron en Gotenburgo

Dumtempe pluvas en Gdansko!!!

De maldekstre: Lucyna, Elwira, Paulina kaj Janek.

Ĉar ili venis la 23an de junio mi nepre volis montri al ili la festenon de Nääs, sinjorlando 30 km for de Gotenburgo, konata pro ĝia iama seminaro pri slojdo – ligna kaj teksa. Dum la somermeztago estis teatraĵo pri kampara geedziĝo kun popoldancoj. /Siv

En la Botanika Ĝardeno

Ĉiun jaron oni sur la deklivo apud la baseno "pentras" la temon por la jaro per floroj. Jen Lucyna apud la abelo – la nuntempa simbolo por bona naturo.

Malgraŭ la longtempa sekeco la ĝardeno ŝajnis verda kaj sana.

En la parcela ĝardeneto Lucyna, Janek kaj Paulina renkontis esperantiston kaj restis tie parolante. Elwira kaj mi estis irintaj iomete for, sed kiam la aliaj ne venis, ni reiris al la parcelo. Ili estis trovintaj Victor Söderkvist, gotenburga esperantisto, kiun ni longtempe ne vidis pro liaj vojaĝoj en Eŭropo.

Eĉ se mi ne estis en distanco de aŭdeblo la pollandanoj tamen inter si parolis ne la polan, sed esperanton. Pro tio Viktor ankaŭ komencis paroli esperante kaj sekvis vigla interparolo. Ĉiuj sentis sin bone. Mirinde!

PARK-RUN en Skatås

Sabate en diversaj lokoj en Eŭropo oni aranĝas Park-run. En Gotenburgo la kurado okazas en Skatås. La partoprenantoj kuras 5 kilometrojn kaj la rezulto estas notita. Jen Janek, atendante la starton de la konkurs-kurado.

Kaj Janek kaj Paulina ŝatas sportojn. Okazis ke ili biciklis de Gråbo al la kursejo en Gotenburgo, iomete pli ol 30 kilometrojn \times 2. Parte ili povis uzi la malnovan fervojon

”Västgötabanan” – nun asfaltita por biciklistoj kaj piedirantoj – kaj ĉevaloj (por ĉevaloj sen asfalto). Tamen hejmenirante ili renkontas kontraŭdeklivojn.

Renkontoj kun bestoj kaj homoj

Bestoj: sciuro en la Botanika ĝardeno, la kato Alicia ĉe mi, erinaco en mia ĝardeno kaj novtonditaj alpakoĵoj en Graboo Ranch.

Sed homoj pli gravas, kaj viziti diversajn hejmojn iomete plenigas la bildon de la vivo en Svedio.

1. Apartamenta domo en la urbo – vizito al Aino Åberg en ŝia ĉarma hejmo kun multe da bildoj kaj aliaj artaĵoj.

2. Vicoseria domo en vilaĝo – ĉe mi.

3. Duetaĝa vilao en la arbaro proksime al la lago Stora Lövsjön – vizito al Inger Andersson en hejmo plena je slojdaĵo.

Jen la Esperantoplaco por ripozo kaj interparolado – kaj kiel kontrasto la komerca centro Nordstan – por butikumado

en la supra maldekstra angulo estas blanka kvadrato, kie la verda kvinpinta stelo prenas lokon. En la malaltaj muroj la unuaj versoj de la esperantohimno troviĝas, malantaŭ vitraj rektanguloj.

Jen kelkaj el la partoprenantoj de la esperantaj tagoj.

Post la marveturo al Vrångö, Margareta proponis promenon en Nordstan. Vera kontrasto! Ni ankaŭ vidis la plej malnovan neeklezian konstruadon en Gotenburgo, Kronhuset.

La nomo Esperantoplatsen estas malnova. Iam esperantoklubo havis lokon tie. En 2008 la placo reaĝurigiĝis. Tiam oni faris esperantan flagon sur la tero. La herbejo simbolas la verdan flagon kaj

Elwira rakontis legendon pri Neptuno kaj la Ora Akvo en Gdansko

En Gotenburgo troviĝas Pozidono – en Gdansko Neptuno, sed fakte estas la sama mara dio, sed kun greka resp. roma nomoj.

Legendo pri la "Ora Akvo"

Ĉio okazis antaŭ multaj jaroj en la urbo Gdansko, kie ĝis nun sur la ĉefa placo de la urbo staras bela fontano kun skulptaĵo de la mara reĝo Neptuno.

Ne ĉiam tiu loko aspektis tiel bele.

Komence, ĉi tie staris simpla ligna puto, ĉe kiu viroj trinkigis ĉevalojn kaj virinoj lavis vestojn. Ne aspektis tio tro bone, precipe ke ĝi troviĝis apud la plej gravaj konstruaĵoj – la urbodomo kaj kortego de Artus, kien venadis la plej gravaj gastoj, eĉ reĝoj.

Gdanska urbestro post longaj debatoj decidis lui skulptiston por ŝanĝi aspekton de la loko.

Ne plu simpla puto, sed bela fontano ekstaru ĉi tie – tiel ili decidis.

Komenciĝis la urĝa laboro, ĉar jam ĉiuj sciis, ke baldaŭ vizitos urbon la pola reĝo. La skulptistoj laboris diligente. Kiam fontano estis preta, ĉiuj alvenis por admiri la rezulton.

Gdanskanoj vidante la verkon estis vere ravigitaj kaj feliĉaj. En la sunbrilo ili povis vidi belan silueton de Neptuno. Ŝprucanta akvo de sub liaj piedoj kaj orbrilantaj agloj tiom entuziasmigis homojn, ke ili komencis ĵeti orajn monerojn al la akvon. Ĉiuj tiutage festis

ĝis malfrua nokto kaj poste lacaj profunde ekdormis, do neniu rimarkis nekutiman noktan gaston.

Nokte, venis por vidi la verkon Neptuno mem. La dio estis jam aĝa kaj lia silueto ne estis same belaspekta, tamen plaĉis al li, ke gdanskaj artistoj tiel belan lin imagas. Dankema dio faris miraklon – ŝanĝis akvon en orbrilantan vodkon kun belega aromo kaj eksterordinara gusto.

Provu imagi, kio okazis matene, kiam homoj rimarkis la miraklon – ĉiuj kuris kun bareloj, potejoj, boteloj por kapti la orplenan vodkon.

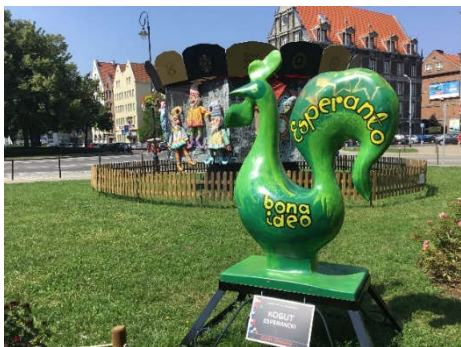
Neptuno tion observis malĝoje. Ne plaĉis al li tia avideco. La sekvontan nokton ankoraŭfoje faris miraklon kiu surprizis avidulojn – en hieraŭ plenaj da vodko bareloj, matene ili trovis simplan akvon, kaj tio kio antaŭe ŝajnis esti oro evidentiĝis simplaj malpuraĵoj. Aviduloj plendis, aliaj mokis de ili.

Poste evidentiĝis, ke nur unu modesta gastejestro, kiu prenis nur kalikon da ora akvo por gustumi ĝin, ricevis la reĝan donacon de Neptuno. En lia kelo en ĉiuj bareloj aperis la aromplena drinkaĵo kaj krom tio lian gastejon vizitis stranga kapuĉita homo kiu transdonis iun paperaĵon, kiu poste evidentiĝis sekreta recepto kiu ĝis nun permesas produkti la "Oran Akvon".

Se vi ne kredas, ke tio vere okazis – venu al Gdansko, fotiĝu ĉe la fontano kaj fortrinku kalikon da "Ora Akvo".

Nun (komence de aŭgusto) estas Dominika Foiro en Gdansko

Dum la Foiro eblas vidi la esperantan kokon.

Koko estas simbolo de la foiro kaj inter diversaj kokoj estas ankaŭ tiu verda.

Elwira sendis la foton de la esperanta koko.

En septembro estos "Esperanto sur la strando" en Gdynia

kaj tiam estos ebleco denove renkonti la agrablajn gepolojn kaj vidi la ŝipon Zamenhof, pri kiu Paulina kaj Janek faris filmeton.

Ni ankaŭ renkontos la prezidanton kaj la sekretarion de la triurba esperantoklubo Torento.

Lucyna sendis la fotojn, faritajn dum festo en la klubejo, festo por honori la ŝipon. Paulina staras meze kun la flava ŝildo.

La ŝipo M/S "ZAMENHOF"
estis nia monumento,
la tempo ĝin ne venkos,
ĉar ĝi eterne vivos en nia memoro
kaj en niaj koroj

Ĉi-jara renkontiĝo estos dediĉita al
la ŝipo kaj la „Reĝo” de Kaŝuboj

ALIĜILO
al **ESPERANTO SUR LA STRANDO**
jam la 6-a
EN SOPOT kaj GDINIO
la 7-9-an de septembro 2018

Mi aliĝas al la „ESPERANTO SUR LA STRANDO”
2018.

FAMILIA NOMO:

.....

PERSONA NOMO:

.....

Plena adreso

.....

.....

Telefono:

Retpoŝtadreso:

.....

Sendu la aliĝilon ĝis la 15-a de aŭgusto, tiam

ni garantias la plej favoran partoprenkotizon en la
egalvaloro de 30 eŭroj.

Poste vi pagos 35 eŭrojn/egalvaloron en PLN

Ĉiukaze vi rajtas pagi surloke, kiam vi alvenos!

La organizanto :

Triurba Esperantista Asocio TORENTO
81-824 Sopot, str. Armii Krajowej 94

Uzu vian komputilon pro trovi (laŭ viaj financaj
eblecoj) tranokton en Sopot aŭ Gdynia.

Ankaŭ ni servas al ĉiu aliĝonto per suflo ro pri la
ebleco tranokti.

Tiacele sendu al ni viajn demandojn al la
retpoŝtadreso:

torentosopot@wp.pl

aŭ telefonu +48 603 603 185

Pli detalajn programinformojn vi povas trovi en nia
retpaĝo

<https://sites.google.com/site/esperantowsopocie/>

La 6-a ESPERANTO SUR LA STRANDO

GDYNIA - SOPOT

VENDREDO - 7.09.2018.

- 10.00 – Kial Gdynia estas eksterordinara Urbo (*Gdynia - chluba II Rzeczypospolitej*)
Solena malfermo en la Muzeo de la Urbo Gdynia - Str. Zawiszy Czarnego 1
Konatiĝo kun la muzea ekspozicio.
- 12.00 Promeno al la Ŝtona Monto kaj vizito ĉe la juna E-kverko (2009)
- 14.00 Lunĉo - Karczma Gdyńska, str. Starowiejska 54
Survoje al la Klubejo konatiĝo kun eminentaj objektoj de modernismo en Gdynia.
- 17.00 En la Centro de Neregistaraj Organizaĵoj en Gdynia - la str. 3-go Maja 27/31
Posttagmezo dediĉita al la ŝipo m/s Zamenhof kaj ĝia baptopatro - Erazm Nawrowski
- 19.30 - Distra programo - surpriza

SABATO – 8.09.2018.

- 11.00 Kolektiĝo ĉe la E-Klubejo Torento – Sopot, str. Sikorskiego
- 11.30 Partopreno en la strata parado
- 12.00 Festeno ĉe la Moleo en Sopot
- 14.00 Lunĉo
- 15.00 Rapida vizito ĉe la Jubilea Kverko
- 17.00 Vespero en la E-Klubejo Torento i/a:

Ekspozicio pri la historio de m/s Zamenhof, - aŭtoroj Paulina kaj Janusz Jaworscy
La premiera prezento de la filmo „Fluas Torento” – aŭtoro Andreo Bach
Marista bufedo – gvidos la lasta trovita maristo de la m/s Zamenhof
– la ŝipano - Jurek Jurczyński

DIMANĈO – 9.09.2018 (programo aparte mendebla)

- 10.00 – Ŝipa ekskurso tra la haveno de Gdynia
- 18.00 – Koncerto en la Arbara Operejo en Sopot

(La informo kaj aliĝilo trovebla ankaŭ ĉe <https://sites.google.com/site/esperantowsopocie/>)

Elwira en Kaliningrado

Post la restado en Gotenburgo Elwira iris al Kaliningrado. Ŝi skribis:

”Julian sabaton kaj dimanĉon oni pasigis en la rusa urbo Kaliningrado, kie mi vojaĝis kun mia teatro **'Feta'**.

Oni invitis min por komune festi Tagoj de Kaliningrado. La urbo estis vere proksime, forlasinte Gdanskon, post tri horoj mi jam estis surloke.

Tamen por atingi ĝin ni bezonis rusan vizon kun foto. Vizo okupas la tutan paĝon en la pasporto. Krom tio eniron kaj eliron konfirmis stampoj kiuj forŝtelis la sekvontan paĝon en mia pasporto.

Tio estis vere eksterlanda vojaĝo!”

Do, Neptuno en teatro en Kaliningrado kaj foto de Neptuno en Gdansko en 2017 kiam SEF havis kongreson en Pollando.

Antaŭ la statuo staras kelkaj partoprenantoj el Svedio: – Roland Eriksson, Agneta Emanuelsson, Sten Svenonius, Åke Waller kaj Tatu Lehtilä.

Esperanta promeno tra la olda Gotenburgo

15 junio 2018 de Ingegerd

Ni komenciĝas je la 17 h. ĉe ”Pocket Shop” en la granda centralstacidomo. Daŭrigu al ”Femman” tra la subpasejo al ”Postgatan”

Kiu vojo estas la demando.

Kultura anonco:

"Postgatan" (Poŝtostrato) nomiĝis antaŭe "Sillgatan" (haringo strato), kaj estis la strato de ĉiuj elmigrantoj en la deknaŭa jarcento. Tiam la strato estis plena da elmigrantoj, trompistoj, prostituitoj, relistoj kaj ĉiuj aliaj homoj.

Iru rekte antaŭen tra la tuta konstruaĵo kaj eliru al "Östra Hamngatan" kaj krucigu ĝin, daŭrigu sur "Postgatan" ĝis Torggatan. Iru maldekstren al "Gustav Adolfs Torg".

Kultura anonco:

Vidu la mapon sur la grundo kiu montras la planon por la olda Gotenburgo.

Ĉirkaŭ la olda Gotenburgo.

Iru dekstren laŭ "Stora Hamnkanalen" ĝis la ponto "Tyska bron" rekte kontraŭ "Tyska Kyrkan" aŭ "Christinæ Kyrka".

Kultura anonco:

La preĝejo estis dediĉita al Kristina de ŝia patro Gustav II Adolf. Poste ŝi fariĝis reĝino Kristina. Ŝi monhelpis la germanan preĝejan komunumon en Gotenburgo.

Transpasu la ponton kaj daŭrigu laŭ "Korsgatan" preter tri domblokoj. Tiam ni troviĝas sur "Kungsgatan". Turnu dekstren. Tie ni preterpasos la Gotenburgan Katedralon "Gustavi Domkyrka".

Kultura anonco:

En la jaro 1802 "John Hall la maljuna", posedanto de Gunnebo palaco kaj unu de la plej grandaj pograndkomercistoj de Gotenburgo, mortkuŝis en la katedralturo, kiam ĝi forbrulis. Pro tio li estis la unua persono kiu kremaciĝis en Gotenburgo.

Ni daŭrigos laŭ "Kungsgatan", preterpasos "Västra Hamngatan" kaj du domblokojn, preterpasos "Ekelundsgatan", kaj daŭrigos laŭ "Kungsgatan".

La ĉevaldeklivo.

Kultura anonco:

"Hästebacken". La supra parto de "Kungsgatan nomiĝis "Hästebacken" (ĉevaldeklivo) ĉar la artilerio havis siajn ĉevalojn ĉi tie. Maldekstre situis la soldatloĝejo kiu nomiĝis "kazernon" tial la placo maldekstren nomiĝas "Kaserntorget".

Post la supro ni daŭrigos malsupren kaj preterpasos la oldan "Bastion Carolus Rex" kaj la lokon, kie "Karlsporten" situis.

Kultura anonco:

"Karlsporten" estis unu el la pordegoj de Gotenburgo. La bastiono daŭre havas la grandan montĉambron netuŝita. Ĝi povas enteni centoj da vizitantoj.

Nun ni estas alvenintaj en "Esperantoplatsen" kie Siv kaj Aino bonvenigas nin. Dekstre situas "Språkcaféet", (la lingva kafejo), kaj maldekstre estas la restoracio "Zamenhof".

En la "Lingva Kafejo" malantaŭ "Bastion Carolus Rex" apud la restoracio "Zamenhof".

Esperanto och EU

av Inga Johansson.

Jag hittade en artikel i tidskriften Publikt, från september 2003, skriven av Jan-Åke Porseryd. Först läste jag den som om den vore skriven idag, men 2003 var ju det året vi hade vår världskongress i Göteborg.

Slå vakt om det svenska språket är rubriken, men jag vill gå in på de siffror som artikeln tar upp.

EU har just nu 15 medlemsländer och elva officiella språk, men inom några år kan det vara ytterligare minst tolv språk.

Här gick jag in och googlade på EU och nu är det 28 medlemsländer och 24 officiella språk. Detta har hänt på 15 år:

Bulgariska, **danska**, **engelska**, estniska, **finska**, **franska**, **grekiska**, iriska, **italienska**, kroatiska, lettiska, litauiska, maltesiska, **nederländska**, polska, **portugisiska**, rumänska, slovakiska, slovenska, **spanska**, **svenska**, tjeckiska, **tyska** och ungerska.

De elva språk som var aktuella 2003 är markerade med fet stil, alltså har ytterligare 13 språk tillkommit på dessa 15 år.

Sedan kan man läsa:

För människorna i EU-länderna är det viktigt att ha möjlighet att uttrycka sig på sitt eget språk grundläggande krav för EUs demokratiska legitimitet.

Stora insatser för tolkning och översättning:

600–700 tolkar är dagligen sysselsatta i Bryssel, simultantolkning till och från elva språk kräver 33 tolkar. 1240 översättare, ett nittio-tal är svenskar, arbetar åt EU-

kommissionen för att översätta 1 000 000 sidor om året. (2003)

En intressant uppgift är att svenska språket då var det sextionde största språket i världen och att då studerade 50 000 studenter över hela världen svenska på akademisk nivå.

Nu vill jag gå till dagens EU och se vad esperanto skulle kunna betyda.

Jag började med att söka ordet esperanto på EUs hemsida, både på svenska och engelska och fick följande svar:

*Ingen träff. Din sökning på **esperanto** gav inga träffar med de valda kriterierna.*

*No results found. No results matching the search terms **esperanto** using the selected options.*

Då undrar man förskräckt, varför visar de denna okunnighet om esperanto, som de skulle kunna utnyttja som hjälpmedel till alla dessa tolkar och översättare, som på 15 år torde växt till otroliga siffror jämfört med 2003.

Så vad har hänt med EU sedan vi hade kongressen i Göteborg 2003?

På Vikipedio finner ni följande information på svenska:

https://sv.wikipedia.org/wiki/Europo_Demokrati_o_Esperanto

och på engelska:

<https://en.wikipedia.org/wiki/Europe%E2%80%93Democracy%E2%80%93Esperanto>

Här är en åsikt på engelska om Esperanto i EU:

Let me be clear that I'm not suggesting replacing all other languages with Esperanto, merely that it be added to the list. I want it to be the 25th language, not the only one. Esperanto is not supposed to crush or replace other languages, it was designed to be a global second language. The French will still speak French, the Slovaks will speak Slovak, the Swedes Swedish, but when they meet they could speak Esperanto. It would be better in my opinion if it was one of the main working languages, but being only one of many

languages would still be beneficial. People would be able to actually have discussions with each other instead of through a filter of a translator or someone else's native language that they are afraid are making a mistake in.

Best of all, students wouldn't have the common fear of making mistakes and embarrassing themselves in front of native speakers because both sides would be on the same level. This would be a great opportunity to bring people together and forge a common European identity.

Nu kan man hitta både positiva och negativa åsikter om EU och esperanto på nätet, så jag ber er samla in mer information till nästa nummer av vår tidning.

Inga Johansson

En Pärnu, Estonio, okazis la 54-a BET, 4–8 de julio 2018

(BET = Baltaj Esperanto-tagoj)

Kerstin Rohdin partoprenis, kaj jen ŝia raporto:

Ĉu la somero 2018 estas neordinare malfacila por vojaĝantoj en Stokholmo? Mi havis multe da maltrankvilo kaj klopodoj por trovi la trafikilojn, kiuj volis konduki min tien, kien mi bezonis vojaĝi, nome al la flughaveno por atingi BET-on. Pri la trajnoj kaj subteraj fervojoj okazis diversaj riparoj. Finfine tamen post multaj klopodoj mi trovis la flughavenon ĝustatempe. Mi flugis al Helsinko, de kie **Saliko** (oficiale **Raita Pyhälä**) kaj mi trankvile per boato vojaĝu sur la Finna Golfo al Tallinn.

En la haveno de Tallinn atendis nin **Anne Valk** kaj **Ester Pütsepp** kun biletoj por la buso, kiu gvidu nin al Pärnu. La buso tien kondukis nin tra bela verda lando. En Svedio oni kelkloke jam vidas kampojn, kiuj bruniĝas sed en Estonio ĉio verdas.

En Pärnu atendis nin **Mai Soidla**. Ŝi gvidis nin tra parko, kie grupoj prezentis belajn folklorajn dancojn en belaj kostumoj. Ŝi mendis por ni bonan ĉambron en hostelo proksime al la urbodomo, kie okazis BET. Mi

Kerstin survoje al la kunvensalono. Fotis: Saliko.

La urbo Pärnu situas en sudokcidenta Estonio apud Pärnu-golfo, kiu estas parto de la Riga-golfo, 110 km sude de la ĉefurbo Tallinn. Ĉirkaŭ 50 000 loĝantoj. (Interreta bildo)

vere gratulas kaj admiras la estonan esperantomovadon, ke ili sukcesis aranĝi BETon, ĉar nun ne estas multaj aktivuloj plu. Partoprenas 70 personoj el 11 landoj, plej multaj el la Baltiaj landoj, 5 el Svedio. BET daŭris inter 4–8 de julio. Okazis 11 prelegoj pri diversaj temoj, preskaŭ tro multaj por la mallonga BET.

Plej menciindaj estas la prelegoj de **Georgio Silber** pri originala literaturo en Esperanto, de **Perla Martinelli** pri Esperantaj verkistinoj, de **Eev Lobjakas** pri interesa kuracmetodo, de **Vjaĉeslav Hromov** pri la agado de Esperanto-Instituto de Estonio. En alia prelego li traktis diversajn religiojn. Li ankaŭ estis la prizorganto de "Somera Universitato".

Ingrid Näsholm el Svedio provis allogi novajn membrojn al la klubo de Katamantoj.

Pärnu estas nun fama renovigita urbo en "Jugend-stilo" (l'art nouveau). Ekzistas multaj belaj domoj, kun artaj pordoj kaj fenestroj. Estas granda ĝuo promeni inter ili kaj en la

belaj parkoj kaj aleoj. Ekzistas multaj festivaloj kaj artaj programoj. Ni vizitis artan orgenan festivalan programon.

Estis tuttaga ekskurso al la folkloro insulo Kihnu, kie oni prezentis malnovajn tempojn. Ankaŭ en la kadro de BET okazis vespera kantprogramo. Dankon al ĉiuj, kiuj kunstrebis, ke 54-a BET fariĝis bona kultura renkontiĝo, malgraŭ la malmultaj rimedoj. Dum la inaŭguro Kerstin Rohdin memorigis pri la densa kunlaboro inter Estonio kaj

Sur la maldekstra bildo estas komuna kantado en L. Koidula parko.

Supre: Moderna, agrabla restoracio en Pärnu. Fotoj: Saliko.

Svedio per esperanto. Vojaĝis al Estonio sesfoje dekpersonaj svedaj grupoj. Ĉiuj gajnis multon renkontiĝi kun la homoj de sia najbara lando. Sube sekvas la memorigaj vortoj pri tiuj renkontiĝoj.

Ni faris multajn promenojn inter la belaj domoj, en la belaj parkoj, kiuj abundis kaj laŭ la impona, larĝa, longa strando kun fajna sablo apud la vasta maro. Ni havis la eblecon viziti la grandan "Villa Ammende", kiu estis konstruita omaĝe al geedziĝo de bela junulino komence de la 19-a jc. La domo ekstere kaj interne estis konstruita en bela "Jugend-stilo". La domo nun servas kiel hotelo kaj restoracio kaj "kulturdomo" por koncertoj kaj teatraĵoj.

Post fino de BET-aranĝo Saliko kaj mi estis invititaj al Estona Instituto Esperanta, kiun gvidas profesoro Vjačeslav Hromov. Ni vojaĝis tre komforte per la aŭto de s-ro **Roman Ŝevtsov** al Kuressaare sur la insulo Saaremaa (Ösel). Profesoro Hromov montris kaj parolis pri sia kunlaboro kun bibliotekoj kaj politikistoj en la urbo.

Li havas kunlaborgrupon kun deko da kunlaborantoj pleje el Estonio. Li ordigis grandan artikolon en loka gazeto pri profesoro Georgo Silfer kaj Perla Martinelli, kiuj prelegis dum BET. Profesoro Hromov

faras ankoraŭ grandan laboron sur esperantokampo. Ni vizitis tre belan malnovan tombejon kaj metis florojn sur tomboj de du esperantistoj, **Karl Ojasoo** kaj **Helgi Hromova**. En la lasta tago ni faris vojaĝon per la aŭto de Roman al Tallinn. Bela vojaĝo tra verda, fekunda lando inter insuloj kunigitaj per pramoj.

Ekspozicio pri esperanto en Turenki, Finnlando.

En Finnlando ni estis invititaj al ekspozicio pri esperanto en la biblioteko de Turenki. La grupo "**Esperantoknabinoj de Tavastehus/Hämeenlinna**" preparis ĝin. Mi estis plurfoje invitita al ilia rondo kaj mi demandis ilin, ĉu ili povus fari ekspozicion pri esperantoleteroj el diversaj landoj, kiuj estis respondoj al iama anonco de la sveda verkistino **Anna Lorenz**. Ili preparis interesan

informon pri esperanto. Kolektiĝis granda grupo (dudeko da homoj), kiu interese parolis pri esperanto. La ekspozicio meritis esti montrata en aliaj urboj.

De maldekstre: Saliko (Raita Pyhälä pli oficiale), Kerstin Rohdin, Slava Hromov (Vjačeslav pli oficiale), Roman Švetsov, Boris Nikolajev.

BET PÄRNU 2018 – (Mia parolo dum la inaŭguro)

Kun granda ĝojo mi denove partopenas BET en Estonio. Lastatempe mi havis oftan kontakton kun malnovaj geamikoj en Estonio. Mi ankaŭ multon pensis pri malnovaj tempoj, kiam mi ofte vizitis Estonion kaj havis oftajn kontaktojn kun samideanoj tie. Kiel ofte okazas en la vivo, ankaŭ en Esperantio Hazardo montras la vojon. Dum pluraj jaroj en la 1990-aj jaroj mi "respondecis" pri prelegvojaĝoj en Svedio de eksterlandaj esperantoprelegantoj. Tiel mi renkontis **Ahto Kaljusaar**. Mi aŭte kondukis lin al urboj, kie li prelegu pri Estonio. Ni multe parolis en la aŭto kaj kreis bonan kunlaboran programon pri prelegvojaĝoj. **Eda-Merike Pelt** kaj **Rein Saag** inter aliaj ĉirkaŭvojaĝis en suda Svedio, rakontis pri Estonio kaj kantis folklorajn estonajn kantojn. Tio estis bona rekonatiĝo kun lando, kiu dum periodo estis fremda al ni.

En la komenco mi kune kun **Birgitta Ekvall** estis invitita de Ahto Kaljusaar al Tallinn. Mi memoras, ke ni venis iun grizan, pluvan, printempan tagon. Li renkontis nin ĉe la ŝipo de Stockholm kune kun pluraj esperantistoj kun floroj enmane. Estis gaja, feliĉa etoso. Mi memoras, ke mia patro rakontis, ke tio sama

okazis al li, kiam li partopenis postkongresan vojaĝon al Tallinn post UK 1934 en Stockholm. La rakontoj de mia patro estis miaj unuaj kontaktoj kun Estonio.

Kiam Birgitta kaj mi venis al Tallinn, ni estis invititaj al la fama kluba renkontejo. Ni renkontis tie ankaŭ **Jaan Ojalo** kaj parolis kune pri daŭrigaj kontaktoj inter Estonio kaj Svedio pere de esperanto.

Kiam mi revenis hejmen mi ankaŭ provis aranĝi etajn grupvojaĝojn de svedoj al Estonio, ĉar estis tiatempe granda intereso pri tio, kio okazis en Estonio. Mi estis tiel bonŝanca, ke mi povis aranĝi ses vojaĝetojn kun dek personoj en ĉiu grupo. Duono estis esperantoparolantoj – duono ne. Ni loĝis du personoj kune en ĉiu estona hejmo. La esperantisto interpretis, tiel ke ĉiuj povis paroli inter si. Mi aŭdis plurajn el la vojaĝantoj diri ke tiaspeca vojaĝo estis la plej interesa kiun ili partopenis, ĉar oni renkontis "homojn". Ni pagis sumon por la loĝado, pri kio ni "gvidantoj" interkonsentis. Estis vere renkontiĝo inter grupoj, kiuj dum jardekoj vivis en "malsamaj mondoj". Multaj amikiĝis por la resto de la vivo.

En 2019 la BET okazos en Panevėžys en Litovio.

La pinto de niaj vojaĝaranĝoj estis, ke grupo de dek estonaj esperantistoj partoprenis SEF-kongreson en Oskarshamn, la plej interkultura kongreso de SEF en tiu tempo. Artaj ekspozicioj kun artistoj de Estonio (Pärnu), Svedio, Anglio. Teatraĵo verkita de **Harold Brown** kaj prezentita de **Jerzy Fornal** el Pollando, unua prezentado de **Ĵomart kaj Nataŝa** en Svedio, prelegoj de Harold Brown pri esperantokulturo kaj de **Erich Dieter Krause** pri lia nova vortaro. Pluraj artikoloj en gazetoj, en radio, mimprogramo en infanvartejo fare de Jerzy Fornal. Mi bone memoras la gajan feliĉan etoson. La estonoj loĝis ĉe svedaj esperantistoj dum dek tagoj, ĉar nia "postkongresa vojaĝo" okazis en Öland kaj Småland, kie ni vizitis inter alie Vimmerby, la urbon de Astrid Lindgren. Mi memoras la feliĉan, la esperoplenan tempon, la unuajn paŝojn de la nova Estonio. Mi plurfoje vizitis Estonion kaj ricevis multajn bonajn geamikojn kaj iom lernis koni la naskiĝon de la nova lando.

Dankon al vi ĉiuj, kiuj akceptis nin!

Dankon por ĉio, kion vi instruis al ni kaj helpis al ni!

Dankon ankaŭ al vi kiuj helpis al mi aranĝi tiun ĉi vojaĝon! Ankaŭ al Saliko, kiu trovis bonan horaron inter Helsinki kaj Tallinn.

Dankon al ĉiuj miaj geamikoj en Esperantio!

Specialan dankon al Helju Viires kaj Hilja Sarapuu, kiuj ambaŭ multon helpis dum nia interŝanĝa kunlaboro!

Dankon al miaj geamikoj Vjaĉeslav Hromov, Virve Ernits, Mai Soidla kaj Anne Valk, kiuj helpis al ni pri la nuna vizito!

Dankon ke vi ankoraŭfoje aranĝas BET en Estonio!

Dankon al vi ĉiuj!

Estu sukcesa BET!

Post alia agrabla surakva revojaĝo al Helsinki estis tempo reflugi al Stockholm. Laca vojaĝanto alteriĝis en Arlanda, sed mi sentis ke mi trapasis "tempomaŝinon", ĉar mi vidis grandan betularbaron tute flava kaj imagis, ke jam estas oktobro.

Interesajn kortuŝajn esperantosemajnojn mi travivis kun malnovaj kaj novaj geamikoj.

Kerstin Rohdin

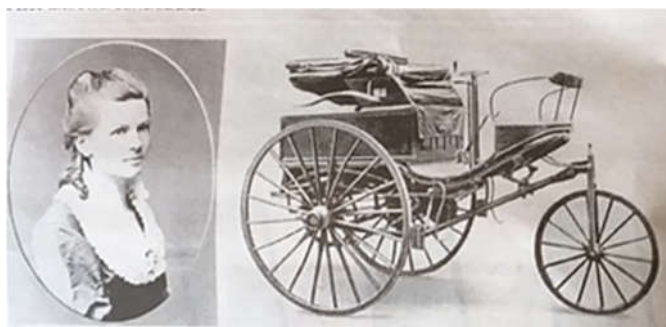
Esperanto-Sabato en Gotenburgo, la 4an de aŭgusto kun 15 partoprenantoj

El Stokholmo venis Soile Lingman. Ankaŭ ŝi partoprenis en BET, Estonio, kaj rakontis pri siaj impresoj.

Ŝi plurajn fojojn vizitis BET, sed Estonio estas ŝia plej ŝatata lando. Finnlandano (origine) ja sentas sin hejme en lando, kie oni parolas lingvon, kiu tre similas al ŝia gepatra.

La aŭtekskurso de Bertha Benz

de Göteborgs-Posten 9 junio 2018

Frumatene dum la aŭtuno 1886 Bertha Benz, edzino de la motorpioniro Carl Benz, ellitiĝis kaj ŝtelkaŝiris al la novkonstruita aŭto Patent motorwagen nr 3.

Carl dubis ĉu lia memkonstruita aŭto vere taŭgis por veturoj. Bertha volis prui ke ĝi

estas uzebla. La du adoleskantaj filoj helpis ŝin. Ili kune rulis la aŭton ekster distanco de aŭdeblo de Carl kaj startis la motoron. La veturo komenciĝis en Mannheim kaj la celo estis Pforzheim, kie loĝis la patrino de Bertha. La distanco estas 100 km. Kun maksimuma rapideco de 15 km/h la veturo daŭris preskaŭ la tutan tagon. Benzinstacioj ne troviĝis kaj la triopo devis halti ĉe apotekoj por aĉeti benzinon en malgrandaj boteloj.

Ĉi tiu evento estas rigardata la unua aŭtekskurso.

El Göteborgs-Posten 12 junio, 2018

Balono forflugis kun 500 kronbiletoj (50 €) de Orsa, Dalekarlio, ĝis Jönköping

Ĝi estis trovita de virino en akvokavo apud benzinstacio en Jönköping rekta distanco 373 km for de Orsa. La sveda por "rekta distanco" estas "fågelvägen" – la birda vojo... sed eble nun ankaŭ "ballongvägen" – la balona vojo. Per aŭto la distanco estas 434 km. Entute la pakaĵo enhavis 3 500 kronojn (350 €). La virino pensis ke povus esti mono de narkotaĵoj kaj

kontaktis la policon. Sed en realo la gastoj de geedziĝfesto donis po 500 kronojn kiel kontribuo al postgeedziĝa vojaĝo. Kiam oni intencis porti la donacon al la novgeedzoj io okazis al la fiksmekanismo kaj la balono foriris kun la donaco.

Do, ne fidu balontransportojn! /Siv

Kiu ŝi estas, la fama verkistino Astrid Lindgren?

Ŝi naskiĝis en 1907 en la granda farmbieno Näs en Vimmerby, kie ŝia patro estis farmisto. Astrid havis ununuran fraton, Gunnar, kiu naskiĝis 1906. Li estis potenca kondukanto kaj vestis sin kiel ĉefangelon, doktoron kaj aliajn elstarajn rolojn. La fratinoj naskiĝis 1911 kaj 1916 kaj nomiĝis Stina kaj Ingegerd. La lasta estis "eta Niko de Panjo".

La gefratoj kreskis kaj ludis kaj lernis pri la vivo. En la aŭtoreco de Astrid Lindgren elpaŝas la memoroj de la tempo sur Näs, Smolando, komence de la dudeka jarcento.

Astrid estas konata pro intereso pri diversaj vivkondiĉoj kaj oni ekz. povas legi en Emilo de Smolando kaj Madicken pri la diferencoj inter riĉuloj kaj malriĉuloj.

Astrid Lindgren estis ĉiam sur la flanko de malfortaj homoj. Vi povus ekscii pri la vivo de Astrid Lindgren se ni vizitus la adreson Dalagatan 46 en Stokholmo, kie Astrid Lindgren vivis kaj skribis.

La familio de Astrid Lindgren konsistis el la edzo Sture Lindgren kaj la gefiloj Lasse kaj Karin. Eblas viziti la apartamenton, kiu aspektas same kiel kiam Astrid Lindgren loĝis tie.

Bonvenon se vi havas "la ĝustajn ektirojn"! /Ingegerd

Ektiro – "knyck" en la sveda estas esprimo, kiun la rolulo Tjorven uzis, kiam onklo Melker ofte ne sukcesis starti sian motorboaton. "Vi devas havi la ĝustan ektion", ŝi diris.

Oni povus flugi...

El la libro "Kvar gefratoj rakontas"

Kiel ni ludis, miaj gefratoj kaj mi! De mateno ĝis vespero! Senlace kun fervoro kaj ĝojo, foje kun danĝero por niaj vivoj, sed ni ne komprenis la danĝerojn.

Ni grimpis en la plej altaj arboj, ni saltis inter la tabulstakoj en la segillaborejo. Ni ekvilibris sur la tegmentsupro de nia domo, – estis tre alta, kaj se ni falus malsupren estu la granda ludo finita, mi pensis.

Ni faris sekretajn kavernojn en la fojno sur la fojnejo kaj subterajn kavojn en la granda seĝpulvora stako.

Ni konstruis luddomojn kaj kabanojn en la paŝtejoj ĉirkaŭ nia hejmo, kaj ni ludis cirkon sur la ŝafeja altaĵo kaj "Sorĉistinon" en la malhelo de la aŭtunaj vesperoj ĉirkaŭ nia domo. Ni estis senkuraĝaj pro la "sorĉistino" kiu venos kaj volus neniigi nin, kvankam ni sciis ke la "sorĉistino" nur estis nia eta fratino, kiun ni ĉiam obeigis al sorĉistino, kaj ŝi, kompatinduleto, estis plej timema ol ni, tie ŝi staris sole en la mallumo malantaŭ la domangulo.

Ni ludis ankaŭ pri la enhavo de ĉiuj libroj ke ni legis kaj lokigis la okazojn de la libroj sur konvenaj lokoj en la ĉirkaŭaĵo. Tiel okazis ke la sterkejo malantaŭ la bieno estis "Malhela

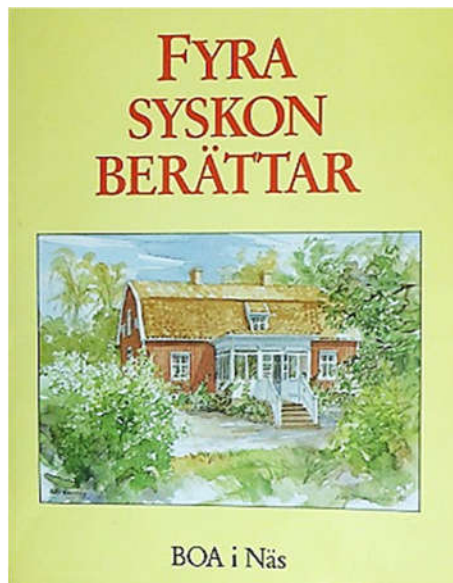
spegulinta ondo", kiam ni legis "Anne de Verdaj Gabloj", kaj mi kun mia fatala linblonda hararo estis la belega Diana Barry kun malhela hararo.

Endome ni faris rabistejojn en la subtegmentejo kaj ludis "Ne ektuŝu la plankon" en la dormĉambro. Temis pri grimpi ĉirkaŭen en la tuta ĉambro sen tuŝi la plankon eĉ piedfingre, projekto, kiu postulis relative grandan

elastecon kaj kiu en longa perspektivo kaŭzis neforigeblajn postsignojn al mebloj – sed neniu haltigis nin!

Ni ankaŭ havis endome ludon, kiun ni nomigis "Kia Blovo", estis furioza kurludo, tro ĝena por la homoj kiuj laboris en la kuirejo, – sed ne ĝenis nin!

Alia ludo havis nomon "Kia Kuko", do finis per

ĉiuj, kiuj falis ridegantaj grandamase en la liton de nia patro.

Sed ni ankaŭ ludis pacemajn ludojn. Ekzemple "La Anĝela Ludo". Mia frato estis memkompreneble la ĉefanĝelo, mi estis nur simpla protektanĝelo, kaj la etaj fratinoj estis la senkulpaj infanoj kiujn ni devis protekti.

La ĉefanĝelo kaj la protektanĝelo furioze batis per la flugiloj kaj havis bonan tempon kiam la fratinoj devis kuŝi tute kvietaj sur la planko fari nenion.

Kiam ni ludis "Doktor" la etaj fratinoj estis pacientoj kaj kuŝis kviete en siaj litoj ankaŭ. Mia frato estis memkompreneble "la Doktoro" kaj mi estis la flegistino. La Doktoro ankaŭ preskribis receptojn el kiuj unu estas konservita kaj estis formulita tiel: *"Malsana knabino devus esti prizorgata bone. Malsana*

knabino devus enŝprucon". Estis terura preskribo! Klistero estis la plej malagrabra ni sciis.

Mia frato ankaŭ havis propran ludon kiun mi bedaŭrinde ne komprenis. Kiam ni kuŝis en niaj litoj vespere mia frato boris la kapon en la kusenon kaj ludis "Povus flugi". Amaso da nigraj kaj ruĝaj viroj vizitis lin. Ili ekbatalis kaj interbatis konstante. Mia frato havis evidente grandan plezuron kaŭze de vizitantaj, batalantaj viroj. Memkompreneble li fariĝis politikisto kiam li estis plenkreska. Mi pensis ke la ludoj estis antaŭekzerco por tio. Kial la ludo havis la nomon "Povus flugi", mi neniam eksciis.

La ludoj, kiel ili plenigis niajn tagojn! Mia infanaĝo, kiel ĝi daŭriĝus sen ludojn? Kiel estus la infanaĝo de ĉiuj infanoj se ludoj ne ekzistus en iliaj vivoj?

Ingegerd rerakontas el "Madicken och Junibackens Pims" de Astrid Lindgren

La antikva libro kiu donaciĝis al mia frato kiam li havis naskiĝtagon en nia infanaĝo.

Tiu libro estis tre valora por mia frato.

Mia filo, la aviadistbarono

Aŭtune pluvas kaj nenio okazas. Estas tre teda. Onklo Nilsson kuŝas en sia lito kaj plendas. Abbe bakas kaj parolas kun Madicken.

Ŝi rakontas ke aviadisto venos al la urbo. Ŝia patro kiu estas redaktoro montris anoncon el la ĵurnalo.

Eble Abbe iris per tia aviadilo?

Angla aviadilo de 1912.

La aviadisto loĝas sur la "Kvarnängen" kaj donos leviĝoj kun lupoj se oni kuraĝus. La vojaĝo kostas cent kronojn. Abbe estas furioza, kiam Madicken venas kun la ĵurnalo. Estas lia granda revo iam flugi, sed li ne havas monon malgraŭ ke li laboras de mateno ĝis vespero.

En La "Granda Tago" estas bona vetero, kaj la plej granda publiko staras ĉirkaŭ la flugmaŝino. Abbe estas tre interesata, kaj kontrolas ĉiujn detalojn sur la flugmaŝino. Vere streĉa!

La aviadisto proponas ke la redaktoro kaj lia filino Madicken faru la unuan flugvojaĝon, kaj Madicken kaj ŝia patro kuraĝas. Madicken

estas feliĉa. Subite ŝi vidas Abbe. Li staras ĉe la maŝino kaj Madicken ekvidas ke li estas malĝoja.

Ŝi pensas pri ĉiuj aventuraj rakontoj Abbe ĉiam rakontis. Madicken decidas ke ŝi ne volas flugi. Ŝi vokas al Abbe: "venu, venu"...

Estas la plej granda aventuro en la vivo de Abbe! La aviadisto ankaŭ lopus du fojojn. Madicken estas feliĉa kiam ŝi vidas sian karan amikon Abbe.

Ankaŭ la patro de Abbe estas fiera pro sia filo. La patro parolas pri "mia filo, la aviadistbarono" por ĉiuj, kiuj volas aŭdi.

Fokker, la aeroplano de la ruĝa barono, Manfred von Richthofen.

Kelkaj svedaj militaviadiloj post la meze de la dudeka jarcento.

Divenu la svedan urbon!

1. Acidteo
2. Pravogolfeto
3. Reĝorivero
4. Fluourbo
5. Terpintopaŝti
6. Loĝimontodorso
7. Okcidentogolfeto
8. Ludosablo
9. Pusomonto aŭ kiemonto
10. Ridetiĉambro
11. Ogrokufo

Elpensita de **Monica Eissing**. La solvo troviĝas en paĝo 29.

Abbe kaj multaj aliaj knaboj revis esti aviadisto en la komenco de la dudeka jarcento.

Najtingalo (*Luscinia luscinia*)

Malgranda turdosimila birdo kiu estas 16,5 centimetra.

La birdo estas brungrizkolora sur la kapo, nuko kaj dorso dum la vostplumo estas rustkolora.

La suba flanko estas hele grizflava kun tre bela muara desegnaĵo sur la brusto.

Ĝi manĝas insektojn, vermojn, limakojn kaj berojn.

La nesto estas konstruata de herboj kaj sekaj folioj, en arbedaj densejoj aŭ sur arbostumpoj kun protektantaj radikidoj.

La najtingalo vivas en suda Svedio ĝis Vestmanio (meza Svedio) kaj norden laŭ la marbordo al Okcidenta Botnio. Travintras en Orienta Afriko kaj translokiĝas tien en julio-aŭgusto kaj returnas en majo. /Ingegerd

Legendo pri Najtingalo

En la granda lando Ĉinio foje vivis imperiestro en granda kastelo, kiu estis la plej bela en la tuta mondo.

En la ĝardeno kreskis floroj. Ĉiu floro havis arĝentan tintilon apude, por ke neniu povu preterpasi nerimarkinte la belajn florojn.

Ekster la ĝardeno estis la profunda arbaro, kiu disvastiĝis eĉ ĝis la maro. Sur la arbobranĉoj kiuj etendis sin super la akvo vivis la najtingalo.

Sur ŝipoj, kiuj preterpasis, oni aŭdis la belan kanton. La famo pri la kastelo, la ĝardeno kaj la kanto de la bela najtingalo disvastiĝis al la tuta mondo.

La imperiestro, kiu sidis sur sia ora trono, ankaŭ eksciis ke la bela birdkanto troviĝas en la najbaro de la kastelo, sed la kanto ankoraŭ ne aŭdiĝis.

La imperiestro alvokis la kortegan marŝalon, kiu fakte ne aŭdis la belan kanton.

– Mi volas ke la birdo venu ĉi tien ĉiun vesperon por kanti al mi, la imperiestro ordonis.

La kortega marŝalo ekiris por serĉi la birdon. Sur la vojo li renkontis knabinecon kiu sciis ke la najtingalo troviĝis malsupren sur la branĉoj en la strando.

La kortega marŝalo finfine trovis la birdon kaj estis ravita de la kanto.

– Akompanu min kaj kantu por la imperiestro, li petis.

La birdo flugis kun la kortega marŝalo al la bela kastelo.

Kiam la japana imperiestro aŭdiĝis pri la belkantanta birdo en Ĉinio, li sendis mekanikan birdon al la Ĉina imperiestro. Tiu birdo furoris same kiel la vera birdo. Ĉiuj volis aŭdi ankaŭ tiun.

– Ĉarma, oni diris. Tre bela kanto!

Tiel malbone okazis, ke la vivanta birdo forpeliĝis el la lando.

Sed iutage kiam la imperiestro aŭskultis la mekanikan birdon, oni subite aŭdis "KRAKO" de la birdo kaj la bela kanto finiĝis.

Malvarma kaj pala la imperiestro kuŝis en sia lito. La tuta kortego supozis ke la imperiestro estis morta kaj estis tiel silenta, tiel silenta en la tuta kastelo.

Sed la imperiestro ne estis morta ankoraŭ. Kiam la nokto venis li apenaŭ povis spiri. La luno lumis tra la malfermita fenestro kaj la imperiestro vidis ke la Morto sidis sur lia brusto kun la imperiestra krono sur la kapo kaj la ora glavo en la mano. La imperiestro vidis strangajn vizaĝojn ĉirkaŭe. Luj estis timegigaj, aliaj estis mildaj kaj afablaj. Estis la malbonaj kaj la bonaj faroj de la imperiestro kiuj vizitis lin kune la Morto.

Ĉu vi memoras?, ili demandis al la imperiestro, fojon post foje, ĉiam denove. Ĉu vi memoras?

La Morto fikse daŭrigis rigardi la imperiestron.

Subite aŭdiĝis dolĉa kaj bela kanto el la malfermita fenestro, kaj ju pli la birdo kantis, des pli paliĝis la ombroj de la malsanula lito.

– "Daŭrigu, eta najtingalo", la imperiestro diras, "daŭrigu!"

La birdo daŭrigis la kantadon, kaj la imperiestro endormiĝis en natura kaj kvieta dormo.

Sekvan matenon la imperiestro vekigis sana kaj ĝoja al nova tago kaj la najtingalo promesis reveni kaj kanti de tempo al tempo, kiam li ekdezirus.

Kiam la servistoj venis por ekzorgi pri la morta imperiestro, ili surpriziĝis kiam la imperiestro ĝoje diris "Bonan matenon"!

FINO

Libere laŭ la fabelo "Näktergalen" de H.C. Andersen. Bonvole legu ĝin iame! /Ingegerd

Moderna retbutiko de la Flandra Esperanto-Ligo

El Fejsbuko, 31 majo 2018

Retbutiko 22-jara

La 9an de februaro 1996 ekestis la Retbutiko. La butiko de Flandra Esperanto-Ligo jam ekzistis de 1980, sed ekde tiu dato en 1996 la esperantistaro povis facile trafolumi la titolojn, rigardi bazajn donitaĵojn kaj mendi. Nun, precize 22 jarojn poste, la Retbutiko ne plu estas simpla butiko, sed unu el la plej gravaj informfontoj pri libroj kaj esperantaĵoj kun miloj da priskriboj kaj miloj da fotoj. Pri ĉiu ero aperas la bazaj donitaĵoj kiel paĝnombro, formato, enhavo, prezo (tion havas ankaŭ aliaj retbutikoj), sed krome sekvas entute pli ol 3000 librocenzoj facile trafolumeblaj. Se vi ekzemple rigardas la donitaĵojn pri la romano „La ŝtona urbo” de

Anna Löwenstein, vi sub la donitaĵoj trovos tuj 12 recenzojn, kiuj helpas vin decidi, ĉu la verko estas aĉetinda aŭ ne.

Por tiuj, kiuj ne tre facile navigas tra la miloj da titoloj, ni sugestas la jenon: aldonu la

jenan legosignon al via foliumilo:
<https://retbutiko.net/trovu/> Poste, kiam ajn vi
alklakas tiun legosignon, vi aldonas vian
serĉvorton. Ekzemple
<https://retbutiko.net/trovu/Steele> tuj donos al
vi ĉiujn titolojn de la libroj de Trevor Steele,

kun klarigoj kaj recenzoj. Aŭ
<https://retbutiko.net/trovu/historiomontos> al vi
ĉiujn librojn pri historio.

Ni deziras al vi agrablan viziton al la
Retbutiko!

Recepto!

Rizo de la proksima Oriento...

6 decilitroj granulaĵa rizo
2–3 kardamomkapsuloj
1,5 kulereto cinamo
1 kulero 7-spicoj (trovita en butikoj kiuj
havas grandan sortimenton)
2 kuleroj tutspicoj
2 saketoj safrano
1 kulereto nigra pipro
0,5 – 1 dl kolzoleo
2 decilitroj rosinoj

...kaj antaŭ servado miksiĝu banantranĉaĵojn laŭ gusto.
Surtabligu kun kokidoj aŭ io alia laŭ via opinio.

Bonan apetiton! /Ingegerd

El la Ĉeĥa horizonto

*Same kiel Ora Ĵurnalo, la ĉeĥa revuo Informilo estas monate
eldonita, krom somere kiam estas du monatoj en la sama
numero.*

*Post kurstagoj en Pardubice en 1993 mi ricevis la revuon
"Informilo" (ofte kune kun la aldono "Antaŭen"). Legu ĝin kaj
partoprenu en bone organizataj kursoj kaj renkontoj! /Siv*

Enhavo: Esperanto-tago, Paraple, Helpu-helpi, Unua vojaĝo, IFEF- kongreso, Urseto, Invitoj.

20-a Esperanto-tago en Pardubice

La klubo de esperantistoj de doktoro
Schulhof en Pardubice okazigis la 20-an
Esperanto-tagon la 2-an de junio 2018 jam la
dudekan fojon. La renkontiĝon partoprenis
57 esperantistoj eble el la tuta respubliko kaj
edziĝparo el Francio. La arbar-restoracio sub
la burĝa altaĵo „Kunětická hora“ fariĝis

kunveno de la evento jam duan fojon – (unue en la jaro 1994).

El la programo:

Unuopaj membroj de la ceteraj E-klubo prezentis ties agadon, komitatanoj de ĈEA konatigis la membraron per la programo de la venonta kongreso de Ĉeĥa E-Asocio, kiu okazos en la urbo Benešov, Petro Chrdle, la posedanto de la E-eldonejo KAVA-PECH ofertis novan Esperanto-literaturon.

Unu partoprenanto de la pasintjara UEA-kongreso en Seŭlo prezentis siajn travivaĵojn el tiu ĉi malproksima lando. Ankaŭ la prezidantino de AEH, kiu gvidos karavanon de ĉeĥaj partoprenantoj al la alvenanta UEA-kongreso en la portugala ĉefurbo Lisbono, komunikis gravajn informojn bezonatajn por la aviadila forflugo.

Ĉiuj informoj aŭskuteblis en Esperanto, nur la historion de Kunětická hora ni aŭskultis de la estro de la burgo, en la ĉeĥa lingvo. La informpunktojn ornamis deklamo de E-poeziaĵo kaj kantado de ĉeĥaj kaj Esperantaj kantoj.

Post komuna tagmanĝo plimulto de la partoprenantoj vizitis la „Mielkukan dometon“ (privatan muzeon), kie ni konatiĝis

La urseto

Stefano estas plenkreska Urso bruna. Ĝi vivas jam 23 jarojn en rusa familio, ĉe la geedzoj Pantělejenkaj. Ĝi venis al ili kiel eta urseto, kiam ĝia patrino pereis. De tiu tempo la urseto estas malsovaĝa kaj tre trankvila.

kun la historio de la fama "pardubica mielkuko" en maniero sprite amuza; "la sorĉistino" surloke preparis la figuretojn uzante por tio historiajn formuojn.

/Jarmila Rýznarová

Parentezo: Sven kaj mi vizitis Pardubice kune kun Freinet-pedagogoj 1993. Jarmila Rýznarová estas sperta organizanto. Nun ŝi devas esti pli ol 90-jara, sed ankoraŭ ŝi skribas kaj zorgas pri Informilo (kaj la aldono "Antaŭen") Ni spertis multon dum la restado en Pardubice. Multajn ekskursojn ni faris kaj vere lernis multe pri Ĉeĥio. Foje Sven kaj mi forlasis la kurson por vidi Pragon, 100 km okcidente de Pardubice. Dum la restado ni faris multajn ekskursojn. Aparte mi memoras la viziton al la "ŝtona urbeto" proksime al la limo de Pollando, kiu tute ne estas urbeto, sed kvadrata kilometra areo kun grandaj ŝtonoj, kiuj similas al domoj, elefantoj, pluma ornamo, la mano de Dio k. a. La naturo mem skulptis la estaĵojn.

Malsupre vi povas legi pri estontaj eventoj en Ĉeĥio kaj aliloke. La revuo estas vere rekomendinda!

Unue eta rakonto pri urso. /Siv

La urso estas fakte membro de la familio, kie ĝi ĉiutage vivas. Ĝia ŝatata trinkaĵo estas kondensita lakto. Krom tio ĝi manĝas ĉiun tagon proksimume 25 kilogramojn da fiŝoj kaj legomon kun ovoĵ.

Sed plej multe ĝi ŝatas la karesadon sur la sofo kun siaj gepatroj kaj amas piknikojn. El interreto tradukis *jary*.

Invitoj

85-a Itala kongreso de Esperanto en itala San Marino okazos 18. – 25. 8. 2018. Kongresa temo:

San Marino kaj Esperanto: Malgrandaj komunumoj kaj grandaj valoroj. Kontakto:

FEI (Federazione Esperantista Italiana) Via Villorresi 38, 120143 Milano, Italio. Retpoŝto: kongreso@esperanto.it

Skokovy

48-a lingva seminario en la vilaĝo Skokovy okazos de 19. 9. 2018; kontakto: drahotovaesperanto@seznam.cz

Allogo por venonta jaro:

Esperanto-Semajno 2. – 9. 3. 2019

Restadejo Val d'Esquière – Les Issambres – Francio (Lazura Marbordo)

INFORMOJ KAJ ALIĜOJ: Monique Prezioso, 92 allée des Harkis, FR 83700 Saint-Raphaël, Francio, prezmoni@hotmail.com – tel. 0033 (0)4 94 83 06 88

Christine Graissaguel, Les Iles d'Or-A, 59 rue du Progrès, FR 83600 Fréjus kris_grai@hotmail.fr – tel. 0033 (0)4 94 95 66 18

red.

INFORMILO – monata gazeto por esperantistoj-handikapuloj + suplemento ANTAŬEN

Eldonas AEH – Asocio de esperantistoj-handikapuloj en Pardubice

Redaktoroj: Jarmila Rýznarová, Ludmila Srbová

Adreso: Svaz zdravotně postižených esperantistů, Na Okrouhlíku 953/21, 530 03 PARDUBICE, CZ tel. 466 611 941

e-mail: aeh@esperanto-aeh.eu interreto: www.esperanto-aeh.eu

Banka kunligo: Fiobanko, kont-numero de AEH 2801322017, bank-kodo 2010

Bankovní spojení: Fio banka, číslo účtu AEH 2801322017, kód banky 2010

IBAN: CZ3520100000002801322017 SWIFT/BIC: FIOBCZPPXXX

La jarabono de Informilo 20 € (en kovertoj), aŭ 10 € (e-mail)

La redakcio ne ĉiam havas la saman opinion kiel la aŭtoroj de la artikoloj.

Solvo de la urbanigmo de Monica:

1. Surte. 2. Rättvik. 3. Kungälv. 4. Strömstad. 5. Uddevalla. 6. Borås. 7. Västervik. 8. Leksand. 9. Varberg. 10. Lerum. 11. Trollhättan.

Trovita en la esperanto-biblioteko de Stannum

El la "Esperantisto – Monata gazeto de la lingvo internacia Esperanto" No 4 Nurnbergo, 15a Aprilo 1895. Redaktoro – eldonanto: L. Zamenhof, Grodno (Rusujo)

Pri SVEDUJO:

El la mondo [.....] En Svedujo estas eldonataj en tiu ĉi jaro 1895 ne malpli ol 88 ĉiutagaj gazetoj, 267 ĉiusemajnaj kaj 181 ĉiumonataj gazetoj. Oni vidas, ke la svedoj estas tre diligentaj en la legado, ĉar ekzistas en Svedujo nur ĉirkaŭ 5 milionoj da loĝantoj. [.....]

– La komercisto Johansson estas trovita en la komenco de Februaro mortigita en vagonaro

proksime de Luleo. J. estis sola en la vagonaro; 7 000 kronoj, kiujn li havis kun si, estis for, kredeble ŝtelitaj. La eparĥiestro promesis 500 kronojn kaj la fervoja estraro ankaŭ 500 kronojn kiel rekompenco al ĉiu, kiu malkovros la farinton de tiu ĉi krimo –

O.W.Zeidlitz.

Pri NORVEGUJO:

En Kristiano oni malfermis nacian norvegan muzeon. – Tie ĉi estis tertremo, kiu daŭris 30 sekundojn.

Józ. Wa's.

Malĝoja informo en la sama numero:

"Subite en 1895 la rusa cenzuro malpermesis la distribuadon de la 'Esperantisto' en Rusio. "Niaj amikoj scias, kun kiaj grandaj malfacilaĵoj ni jam sen tio devis batali – kaj nun oni subite fermis al ni la tutan Rusujon, t.e. deŝiris de ni per unu foje preskaŭ $\frac{3}{4}$ de ĉiuj niaj abonantoj! La bato estis tiel subita kaj neatendita, ke ni eĉ ne povis nin prepari al tio ĉi!"

Nur post la revolucio en 1905 rusoj denove povis legi "La Esperantisto".

Invito al debato

El fejsbuko:

Elsa Sylvie Marinelli

11 junio

Ĉu dank' al Esperanto la homaro unuigis kontraŭ la militarismo kaj moderna sklaveco, aŭ ĝi nur servas por vojaĝi kaj amuzi?

Ĉu vi havas komenton? Sendu ĝin al ni! /Siv

Mitt sjömansliv del 1

av Roger Nilsson, Göteborg

Stig Thörn bodde som jag i Lunden, och gick i en parallellklass i Lundensskolan, där han var en känd profil bland barnen i samma årsklass som jag. Han kallades "Stickon" och hans klass var känd som Stickons klass.

Orsaken att vi kallade den så var förmodligen att Stig var en mycket bra fotbollsspelare och en ledartyp och med detta fick han en bra status bland sina kamrater.

När jag började på handelslinjen på Praktiska Realskolan blev vi klasskamrater och vi kom under några år att hänga ihop från tidiga morgnar, på väg till skolan, till sent på kvällar. Vi var båda intresserade av idrott och vi prövade på flera olika sporter tillsammans, bl. a. boxning och framförallt friidrott. Tillsammans gick vi med i Kålltorps IK eftersom de hade sin hemmaarena på Överåsvallen. Ett tag var jag också ihop med hans 2 år yngre syster, Elsa. Hon var en kraftig tjej, tidigt utvecklad och jättetrevlig. Han hade också en två år äldre syster som tvingade oss att lära oss dansa. Dessutom lånade hon alltid Stigs tröjor, något som Stig alltid var arg över eftersom dessa efteråt alltid putade ut vid bröstet.

Stig ledsnade på skolan efter tredje klass på Praktiska Real och gick istället till sjöss. Han talade alltid om sin fars ursprung som fiskarson på Tjörn och det verkade vara en bana som han gillade och senare i livet flyttade han också dit.

Efter tredje klass slog man ihop de tre klasserna i samma årgång till två klasser och jag fick en ny kompis, Kjell Löfstrand. Kjell

bodde i Johanneberg och var son till en bankdirektör. Varken Kjell eller jag var särskilt intresserade av skolan och när fjärde klass var avslutad och vi egentligen skulle ta realexamen blev vi kuggade. Vad Kjell blev kuggad i minns jag inte men jag fick underkänt i maskinskrivning och geografi. Det var ju en ödes nyck att jag klarade alla realskrivningar men skulle åka i några relativt obetydliga ämnen som maskinskrivning och i

geografi, som jag egentligen var mycket bra i, men det året handlade det om näringsgeografi och man skulle kunna var i landet olika saker tillverkades och jag minns att jag i ett muntligt förhör fick frågan om en ort där man tillverkade gummiprylar och fick någon slags blackout och Trelleborg, som var svaret, hade just då placerat sig på en ouppnåelig plats i mitt hjärnkontor.

"Detta går inte", sa Folke Holmer, min klassföreståndare, "jag kan

inte låta dig passera med så dåliga kunskaper i geografi, du får försöka igen på hösten." Han ringde sedan hem till min far och berättade om sitt beslut. Detta var nog märkligt för min far att höra eftersom han alltid hade varit imponerad av mina kunskaper beträffande olika geografiska ämnen. Jag kunde bl. a. räkna upp nästan alla världens huvudstäder, men det räckte inte när man inte visste att gummi tillverkades i Trelleborg.

Några dagar senare kom Kjell upp med ett förslag: "Vad säger du om att gå till sjöss under sommaren? Vi kunde försöka hitta en båt till Sydamerika tillsammans. Det finns ju

'görgranna' tjejer där!" Kjell var ju känd som tjejtjusare, tjejer var hans stora intresse i livet.

Sagt och gjort, vi beslöt att gå till sjömansförmedlingen, men redan samma dag ringde Stig. Han hade mönstrat av och ville träffa mig. Jag berättade då om Kjells förslag och Stig blev eld och lågor. "Skitbra, va' kul om vi alla kunde komma på samma båt." Jag ringde Kjell och vi beslöt att alla tre gemensamt skulle bege oss i väg till sjömansförmedlingen.

Men innan vi kom iväg var det en massa saker som skulle ordnas, pass, vaccinationer mm. När vi kom till sjömansförmedlingen fanns ingen båt till Sydamerika som kunde ta tre oerfarna ynglingar, en båt kunde ta två av oss. Däremot fanns det en båt till England. Vi övervägde noga. Det var ju inte precis dit vi ville. Skulle vi skippa Sydamerika för England bara för att vara tillsammans? Efter en stunds debatterande valde vi att gå tillsammans.

Stig fick jobb som jungman, Kjell som skansuppassare och jag som mässuppassare. Mina uppgifter bestod i att servera mat åt befälen, städa befälens rum, diska och hjälpa kocken i köket. Dessutom slänga all överbliven mat överbord och det var ganska stora mängder som kastades. Hyran var 106 kr/vecka. Arbetstiden till sjöss var från 6.00 – 20.00 med två tvåtimmarsraster och i hamn var 6.00 – 18.00 med en tvåtimmarsrast. Några lediga dagar existerade inte.

Båten som vi mönstrade på hette Arnold Bratt tillhörande Brattbolagen. Arnold Bratt var ett gammalt fartyg, byggt 1925 i Landskrona. Jag fick en hytt midskepps, Stig och Kjell bland manskapet i skansen. Besättningen var på ca 20 personer varav 7–8 befäl uppdelade på kapten, två eller tre styrmän, en maskinchef och, vad jag minns två maskinister samt en steward. Manskapet bestod av kock, mässuppassare, skansuppassare och en båtsman samt resten matroser eller jungmän.

Kaptenen hette Lilja. Han var i femtioårsåldern och sånär som på skägget en avbild av kapten Bölja i serien Pigge och Gnidde.

Förste Styrman var ganska ung, gissningsvis något över 30, lång och smal med ljust hår.

Andre styrman minns jag inte alls, men tredje styrman var en trevlig prick, i fyrtioårsåldern och cirka halva huvudet kortare än jag. Det var för övrigt den ende av befälen man var du med. Han var egentligen matros men hade blivit uppgraderad till styrman.

Maskinchefen var en liten tystlåten man 50–60 årsåldern, jag minns inte att vi överhuvudtaget bytte ord med varandra.

Förste maskinisten var en otrevlig man. Honom var jag ofta i konflikt med. Alla i befälen förutom tredje styrmannen, tilltalade mig med Kalle, men inte förste maskinisten. Han tilltalade mig med du och när jag sade du till honom, sa han Kalle till mig och jag ni till honom, då övergick han att säga du och då övergick jag också till att säga du och så höll vi på hela tiden. Dessutom var han aldrig nöjd med min städning, speciellt då jag skrubbat durken i hans hytt och lämnat kvar en smula fuktighet, varav bitar av gummimattan hade fastnat i durken. Då blev jag reellt utskälld.

Andre maskinisten var en snäll finne i femtioårsåldern. Han sa inte mycket och vi

hade heller aldrig något verbalt utbyte vad jag minns.

Stewarden var en gemytlig man. Han var frikostig med genever, som alla i manskapet varje veckoslut fick flera glas av, även vi yngre fast jag vid resans början ännu inte fyllt 17 år. Däremot var han snål med övertidsersättning, något jag inte såg mycket av trots mängder av övertid. Detta skulle dock ändras nästa resa då vi bytte steward och han vräkte på övertidspengar i hyran.

Kocken gillade jag, en man med humor, men med ett enormt humör. När han tänkte till var det bäst att befinna sig antingen i fören eller också i aktern, för han hade hårda nävar och när inte nävarna räckte till tog han det första bästa redskapet, till exempel en pall, och svingade mot en. Så jag lärde mig snabbt att hålla mig undan för hans humör. Men i vanliga fall hade vi verkligen kul i kabyssen. Han var alkoholist, men hade avstått från all sprit det senaste halvåret. Han var nog den ende ombord som avstod från stewardens genever. Trots att jag några gånger fick ta emot stryk, blev vi goda vänner och efter jag mönstrat av besökte han mig i mina föräldrars hem.

Båtsman var en tystlåten trevlig man i 35–40-årsåldern. Jag minns inte så mycket av honom mer än att han ofta gick omkring med kniv och täljde.

Och så till matroserna. Jag minns inte hur många de var, men fyra personer minns jag speciellt, alla starka och spännande personligheter.

En hette Asplund, i fyrtioårsåldern och kom från Norrköping. Han minns jag som en glad man och i hamn hade han alltid kvinnor omkring sig.

En annan var "Sputnik", en liten kraftig ljushårig man från Borås. Hela han liknade en

fyrkant, och det hade inte varit förunderligt om man hade trott att han var brottare i några av de lättare klasserna. Varför han kallades Sputnik vet jag inte, men namnet Sputnik var mycket på tapeten då, det var ju mindre än 3 år sedan den första satelliten, med namnet Sputnik, hade skjutits upp. Det märkliga med Sputnik var att man aldrig såg honom helt nykter, men desto oftare asfull, några gånger var han nästan medvetlös. Vad hans riktiga namn var minns jag inte.

Det var alltid matroserna eller jungmännen som styrde båten. Det var ett nöje att stå akterut och kolla båtens spår. Det var inte lätt att styra och hålla kompassnålen stilla på det gradtal som var bestämt. När Stig eller någon annan oerfaren jungman höll i ratten gick båten på sicksackkurs, medan Sputnik, trots att han aldrig var helt nykter, styrde båten så att man kunde ställa in en linjal efter hur båten gått.

Fogelström var en trådsman, med dåliga tänder, men vig som få. Jag tror inte jag känt någon som varit så lealös i kroppen som han. Armar och ben kunde vara var som helst. Han hade i sin ungdom uppträtt på Cirkus och han hade nu i fyrtioårsåldern fortfarande kvar sin vighet. Hade man då gjort en filmatisering av Isaac Asimovs trilogi Stiftelsen hade han varit utmärkt i rollen som Mulan. När jag läste romantrilogin såg jag alltid Fogelström framför ögonen när det handlade om Mulan.

Karl Öberg var en djupt religiös man från Karlstad, något över 20 år. Han var en av de jag umgicks med mest ombord och han talade alltid om religiösa ting och framförallt om profeter och uppenbarelser. Han försökte tyda det som hände i världen med ord från Bibeln. Även med honom umgicks jag efter vi mönstrat av och liksom kocken var han med mig i mitt föräldrahem.

Fortsättning i nästa nummer.